

Pesta 12/24 martiu.

Va esi dominec'a. | Redact. : strad'a arborelui verde nr. 40.

Nr. 11.

Anulu VIII, — 1872.

Pretiu lu pe anu 10 fl., pentru Roman'i'a 2 galbeni.

Societatea pentru fondu de teatru.

Conformu conclusului adusu de comitetu, adunarea generala a Societãtii pentru fondu de teatru romanu se va tiené in orasiulu Satu-mare **la 1 si 2 maiu** an. c. calindariu nou, cu urmatóri'a :

Programa :

Diu'a prima, 1 maiu.

1. Presiedintele va deschide adunarea la 10 óre in localitatea ce va fi destinata pentru siedintiele adunãrii generale.
2. Dupa deschidere se voru alege doi secretari ad hoc.
3. Unulu din secretarii Societãtii va da cetire reportului comitetului despre lucrãrile sale de pan'acuma.
4. Se va cetí reportulu despre starea cassei Societãtii, si peste totu despre membrii si averea totala a Societãtii.
5. Se va alege o comisiune de 5 membrii pentru cercetarea reportului cassieriului.
6. Se va alege o comisiune de 5 membrii, la care se voru inscrie acei onorab. domni, cari aru voi a fi membrii Societãtii, séu a dá oferte in bani, precum si pentru a primí tacsele de la membrii de pan'acuma.
7. Se va alege o comisiune de 5 membrii, la care se voru aretá propunerile, ce s'aru face spre inaintarea scopului Societãtii.
8. Se voru tiené discursuri corespundiátórie scopului Societãtii si aretate mai antãiu comitetului.

Diu'a a dóua, 2 maiu.

1. Deschidendu presiedintele siedinti'a, se va dá cetire si se va autenticá procesulu verbalu alu siedintiei trecute.
2. Comisiunea esmisa pentru inscriere de membrii si primire de tacse si oferte, va face reportulu seu, si se va luá conclusiunea necesaria.
3. Comisiunea esmisa pentru cercetarea cassei va reportá despre acést'a, si se va luá conclusiune a supra reportului.
4. Comisiunea esmisa pentru propuneri, va reportá despre aceste, si se voru luá conclusiunile necesarie.

5. Se va decide locul si diu'a adunării generale vfitórie.

6. Se va alege o comisiune pentru autenticarea procesului verbalu alu siedintiei de adi.

7. Presedintele va inchide adunarea.

Pesta, din siedinti'a comitetului, tienuta la 29 fauru 1872.

Iosifu Vulcanu,
secretariu.

Dr. Iosifu Hodosiu,
presiedinte.

Femeile zugravite de ele insele.

Sunt câti-va ani trecuti, de candu se cetea intr'unu jurnalul seriosu urmatóri'a anecdota:

„Pe candu faimosulu profesoru de chemía X. din orasiulu P. . . . intr'una din díle si-facea in unu mare salonu cursurile sale, cele atátu de cercetate de publicu, — unu numeru frumosielu de dame elegante intrara, ca sê asiste la lucrările sale.

„— Scump'a mea, — díse deodata la esírea din sala unu barbatu catra tiner'a sa socía, ce o ducea la bratiu, iá vedi, de te sterge pe obrazu, câ ai o péta veneta!

„Jun'a femeia cuprinsa de mirare, se 'ntornă spre a se uitá in un'a din oglindíle pe langa cari treceau, si remase uimita candu vedíu câ rosiéti'a ei se schimbbase in venetu, in urm'a descompunerii chemice, ce se operase in sal'a lucrului, sub influinti'a gazeloru intrebuintiate. Jun'a femeia se multumí numai cu a-si sterge obraji, sperandu câ de siguru va fi resbunata prin celelalte.

„In adeveru, esíndu si celelalte dame totu in acél'a-si momentu, tinerulu barbatu cu socí'a sa isbucnira de risu, vedíendu inainte-le acele figuri galbene, albastre, negre, vioríi, metamorfosate astfeliu prin vapórele perfide. Ba inca unele, si aceste din cele mai cutezatórie, cari pretíndu sê aiba deodata: albéti'a crinului pe piele, rosiéti'a rosei pe obraji, rumenél'a coraliului (margeanului) pe buze, si negréti'a abanosului pe sprincene si pe gene, — unele, dícu, din ele, erau asié de impistritiate, incátu le-ar fi pismuitu si unu papagalú.“

Ar fi de doritu, sê se afle in mai multe orasie, câte unu asemene cursu de chemía, frecuentatu de acele dame si damicele frumóse, cari nu posedu frumuseti'a loru naturala. Nu sciu dieu, déca „perfidele vapóre ale salei“, — precum le numesce redactorulu acelui diuariu, — aru fi atátu de puternice a descompune tóte materiile, câte mai gramadescu acele fíntie ale sesului frumosu pe obrajele loru. Déca s'ar in-

templá asié ceva, de siguru ele s'aru rafuí cu a nu mai merge la cursulu de chemía.

Candu ne vomu scapá de vapsitorii chipului femeiescu? Ei facu tréba de minune, câ-ci marfsiór'a loru se trece pretotíndeni, pana chiar si la servantele cele mai de rendu. Credu, câ nici odata nu va fi mijlocu d'a convinge femeile, câ ele prin intrebuintiarea atátoru unsori periculóse, si-vestediescu si incretiescu chipulu sub cuventu de a-lu infrumsetiá. Frumósa recomandare dieu, d'a imbetraní si a se vestejí inaintea timpului, cu tóte acele borcanele de alifii, de vapsele topite! si tóte aceste pentru placerea d'a paré inaintea lumii mai frumóse precum le-au lasatu bunulu Domnedieu, si de a stralucí ceva mai multu la lumin'a polican-dreloru si a luminareloru.

Acésta plaga séu panza posomorita si aspra a sulimanului nimicesce ori-ce espresiune si mobilitate a fisionómiei, pierde cu totulu adeverat'a vioiciune si trainicía a fechiei obrazului, ba, ce e mai multu! incretiesce pielea astfeliu, incátu fara vreme te pomenesci cu o invasiune neplacuta in starea tineretieloru, — cari una câte una se asiédia mai antáiu pe la códele ochiloru, si cari dupa ce si-au ocupatu odata postulu loru, nu mai e mijlocu a le isgoní. Apoi eu ve potu incredintiá din parte-mi, câ eu ca tata séu consociu, nu m'asiu simtí nici decum lingusítu, a-mi depune diminéti'a si sér'a buzele pe o piele soiósa, masgalita si unsa de cosmetice, albíta cu farina de orezu, inflorita cu rosiétia minciunósa, muiata si petrunsa de unturi mirositórie, frecata si argasita in totu feliulu de peria si de burete. Eu unulu asiu dorí, ca mai antáiu consóti'a séu fiic'a mea, sê-si ridice acésta masca de pe obrazu, incátu sê potu sarutá adeverat'a ei figura, asié pe cum a lasatu-o si a creatu-o bunulu Domnedieu.

Ce e dreptu, artea a ajunsu asta-di asié departe, incátu o dama zugravita nu se mai teme, câ faci'a sa o va tradá inaintea amantului séu a consociului seu; atátu de adancu strabatu in pelítia otieturíle si apele inveninate in dílele de acum. Inse acésta frumusetia séu vap-

sire, care sub ager'a influinția a acestor materii rodiate, pierde fragedimea și juneti'a chipului, peliti'a obrazului o usuca, o crepa și o sbârcesce ca unu pergamentu, — nu se pôte castigá decâtu numai re'noindu-se cu staruintia in tôte dfilele.

Este unu ce uriciosu la vedere o asemenea femeia, prinsă fara veste înainte de a-si fi potutu potriví obrazulu pentru diua; deosebirea este asié de mare, in câtu cine-va ar socoti-o de mam'a séu bunic'a aceleia, cu care s'a intalnitu in societate. Te convingi pe data, câ stéu'a de eri a disparutu, si nu mai lasa vederii decâtu o luminare stinsa si fumeganda, gat'a de a se reaprinde numai decâtu — sulimnindu-se.

Femeile, cari intrebuintieza sulimanu, se potu compará cu nisce podele ceruite si cu odái zugravite; inse vai! acésta comparatiune nu este intru tôte drepta, ci in desfavorulu femeiloru; câ-ci nisce podele se ceruiescu pôte la un'a luna séu la 15 dfile odata, o odaia se zugravesce la 4—5 ani odata, si apoi aceste au unu scopu — poti dice — folositoriu; dar o femeia se spoiesce in tôte dfilele de arendulu, ba de multori si de câte doue, trei ori pe di, fara a avé vre-unu scopu bunu, ci a aduce cele mai triste consecintie mai tardfu.

Dar nu numai atâtu! Aceste ostenitorie falsificári nu se marginescu numai la obrazu; aci e numai inceputulu; ér restulu edificiului, alu corpului femeiescu, este asemenea atâtu de impenatu si ingraditu, incâtu ar trebui o mare petrundere si opintire de analiza, spre a isbuti sé descompuna cine-va cu gandulu acestu corpu alcatuitu din elementele cele mai eterogene, cari formeza aparinti'a esteriora a unei femei — precum se dice — de mod'a noua.

Une-ori din tóta acésta majestosa séu incantatoria compositiune, nu este mai nimica ce sé nu fia strainu; nici perulu coloratu si ingrosiatu cu plete straine si cocuri de marimi extraordinare, cari cresc in volumenu treptatu, dupa rangu; nici obrazulu, pe care se alcatuiescu dupa placere colorea crinului si a rosei, dupa dis'a poetiloru; nici buzele infocate cu maestría; nici sprincenele trase ca arcuri; — dar apoi faimosulu corsetu cu ósele, séu mai bine dicendu — sinele lui, unde lu-lasi! care si elu merge de minune, cercuindu corpulu si indreptandu taliele!

Acésta cetatiue séu fortarétia a corpului femeiescu, pregatita si compusa cu atâte fortificári, adese-ori in realitate este numai o umbra; devenitu astfelu sub compresiunea per-

manenta, ce esercita corsetulu a supra corpului, opunendu-se la desvoltarea plumaniloru, concentrandu electricitatea corpului intregu a supra pieptului, si prin acést'a facendu iritatiune in stomachu; aducendu impiedecare respiratiunii, inecatiuni, si umplendu plumanile cu materii morbóse, versári de sange, si in fine din tôte aceste resultandu — draguti'a de optica. Acést'a damele o sciu din patiania, câ-ci patru din cincii parti dintre junele femei, cari moru de suferintie pectorale, s'au asasinatu singure si pe nesimtíte, voindu a-si formá talia fina prin portarea corsetului in tôte dfilele; dar totu-si nu se potu decide, a nu mai portá asemenea vatematorie cingatorie.

Candu aceste sglobii si dragalasie muieruce cetescu din intemplantare chinurile missionariloru, pe cari i punu Japanezii la butucu, au modesti'a d'a se infiorá; dar eu nu credu, câ Japanezii aru poté sé fia atâtu de crudi, incâtu sé puna pe missionari la tortura atâtu de complicata, precum si-punu ele corpulu loru. Numai civilizarea este in stare a inventá nisce asemenea instruminte de tortura pentru martirii sei, si nimene altulu, decâtu numai si numai singure femeile civilisate potu fi capabile de a le adoptá cu entusiasm, de a le portá si a se simtí astfelu pline de fericire; numai civilizarea de asta-di a datu unu sboru asié mare lucsului nebulu, croindu mode noue pe tótalun'a si aducendu pe multe familie onorabile la sapa de lemn.

Ce este mai dorerosu si mai tristu inse, este aceea, câ aceste bóle atâtu de periculóse, nu sunt desvoltate numai in femei mai in vârsta; ci ele ca o cangrena trecu de la mame la ficele loru. Abi o mica copilitia incepe a amblá pe picioré, si parintii i dîcu: „Déca vei fi cu minte, mam'a va sé te imbrace cu o haina frumoza; déca vei invetiá bine, ti-voiu face unu frumosu siurtiuletu de metasa!“ Dupa aceea, in proportiune cu crescerea ei i dîce: „Fii amabila. si-ti voiu face o palaría frumoza, séu o gatéla frumoza!“ In urma vinu amiciei, carii estasiati de administratiune intimpina pe biét'a copila astfelu: „Câtu e de placuta cu acésta frumoza rochia! Ce palaría de bunu gustu, câtu o face de gentila!“ etc. si mí de asemenea frase, cari se intiparescu adancu in anim'a copilei, i escita vanitatea si o impresiuneza, corumpendu-i spiritulu. E sciutu, câ primele impresiuni nu se stergu nici odata, si apucaturile copilarfei constituie cu desaversire natur'a nóstra morala. Cér'a móle a copilarfei lasa a se gravá usioru pe ea binele si reulu,

viciulu si virtutea; dar cu etatea acésta cér'a, atátu de móle si elastica, ajunge asiá de tare, ca si otielulu pe care nici cea mai buna dalta nu-lu póte patrunde.

O! dar ingrijirea mameloru in asta directiune nu se marginesce numai cu atát'a, ci vrendu a cresce pe ficele loru dupa sistemulu riguros alu timpului, si dorindu a li castigá o talia delicata, li procura si loru instruminte omorítórie, li stringe ósele cele fragede si mla-dióse in corsetulu, care li sdrumica peptulu, li impedece regulat'a circulare a sangelui si le inéca.

Sciti cari sunt consecintiele acestei cresceri? Candu copil'a e cam de 16 ani, si din intem-plate ese din aceste masíne opresive, devine slaba, fara potere, faci'a vesteda, resuflarea grea, vócea neplacuta, spinarea ghebósa; are unu stomachu ce nu-i mai póte serví, si in locu de a respirá, sufla; are bratie ca fusele, picióre ca nisce bête de toba. etc.

Dómnne, ce ratecire! Câti parinti si cu de-osebire mamele se facu complice acestoru asa-sinate, pentru simpl'a vanitate, de a avé o féta cu talia de paianjinu!!

Este cu tóte aceste unu principiu fórté justu negresítu, câ artea póte sê ajute câtu-va natur'a, corsetulu dara potu sê-lu intrebuintieze damele, inse numai acele, cari au neape-rata trebuintia de elu, si inca sê se aléga. ca elu sê fia câtu se póte de elasticu, latu si nu pré strinsu; ér nu sê se generalizeze usulu lui, dar inse trebue celu pucinu ca natur'a sê pre-domine, ér nu sê se nabusiéscá de arte.

Eu nu potu intielege spre esemplu, câ ce felu de frumsetia si gratia gasescu unele din femei, si cu atátu mai multu barbatii, la o talia de viespe, subtíre incátu sê se póta cuprinde cu dóue mani la mijlocu, si in josu — prin renumit'a crinolina — largindu-se câtu unu balonu de spaima. Aceste nepotriviri esagerate nu sunt nici decum in natur'a omenéscá.

Intru ce folosesce artea, déca este vorb'a a se serví de dins'a, spre a creá nisce forme alcatuite, fantastice, imposibile, contradícându de totu cu realitatea si cu lucrurile potincióse. Femeile grece si romane din vechime, cari au datu sculpturei antice cele mai frumóse modeluri, nu portau de felu corsete; ele suspendau pieptulu loru cu nisce bande de materia de lana.

Mi se va obiectiuná póte, câ acésta critica e pré esagerata; dar sum siguru, câ femeile, cari posiedu partea cea buna — adeverat'a cultura — si alu caroru numeru inca e destulu de

mare, nu-mi voru disputá adevverulu, câ si tabloulu mai susu indicatu, inca in mare parte este adevveratu.

Femei'a adevveratu culta trebue sê fia unu sanctuariu de virtuti, pe faci'a ei sê se imprimé modesti'a, pe hainele ei sê stralucésca simplitatea si curatieni'a, in ospetiele ei sê dom-nésca cumpetarea! Sê fia totu-de-una atenta la instructiunile prudentii, si principiile adevverului sê fia adancu inradecinate in sufletulu ei. Bunetatea si blajinatatea sê-i serve de coróna si sê formédie impregiurulu capului ei o aureola de gloria.

Femei'a inzestrata cu asemenea insusíri are unu aeru cerescu, si candid'a ei frumusetia naturala, asemenata cu ros'a, va adaugá lustru si elegantia figurei sale, si va pastrá tóta dulcéti'a chiar si atunci candu prim'a ei fragedíme va fi trecut.

In viéti'a conjugala, femei'a prin consiliile si mangaiârile sale totu-de-una sê potolésca machnirile sociului ei, cas'a sê si-o carmúiesca cu intiepletiune, si totu-de-una pacea sê dom-nésca intr'ins'a; éra déca ceriulu o va daruf cu dulcele nume de mama, ea sê-si crésca copíi dupa principiile cele mai intieplete, esemplulu ei sê reguleze conduit'a loru, si ori-ce cuventu esítu din gur'a ei sê fia pentru dinsii o lege suprema. E sciutu, câ ce e mam'a, aceea se va face de siguru si fiulu ei; déca mam'a este in-flacarata de totu ce este inaltu, santu si dom-nedieiescu, de siguru si miculu ei copilu va avé totu acele-si frumóse insusíri si cele mai bine-cuventate urmâri pentru tóta viéti'a lui.

„Demnitatea omenimii s'a datu in manile vóstre, aperiati-o! ea decade cu voi si se inaltia cu voi!“ — a dísu unu poetu germanu despre femei. Ferice de barbatulu care va avé o asemenea socfa! Ferice de copilulu care-i póte da dulcele nume de „mama!“

Demetriu Domnisoru.

Unu respunsu.

Me 'ntrebi, draga Filomila,
Prin alu teu cantu mangaiosu :
Cine óre fara mila
Mi-a causatu chinu dorerosu ?

A ta curiositate,
De a sci pe vinovatu,
Vine ca sê-mi dea dreptate,
Câ nu 'n vanu am suspinatu.

Me plangeam, câ suferu fôrte
De 'ncetarea unui cantu,
Si-mi doriau unu somnu de môrte,
Ca sê nu mai simtiu câ sunt.

Dar acum candu melodí'a
Ca din somnu m'a desceptatu,
Simtiu in mine bucurí'a
Ce-o perdusem desolatu.

Nu mai fii dar curiósá,
Filomila, chipu sublimu ;
Ti-i destulu, câ esti frumósá,
C'ai unu chipu de Cherubimu.

Afla inca cu placere,
Câ d'acum n'oiu mai oftá,
Si câ marea mea dorere
Erá chiar — tacerea ta !

Z. Antinescu.

Nu o mai iubescu.

— Novela originala. —

(Fine.)

— Bine ai facutu, câ le-ai adusu, — am dîsu atunci lui Ionu, si cu manile mele slabe si tremurande am inceputu a desface epistol'a.

M'am apucatu apoi s'o cetescu. Ea suná :

„Iulie!

„Ai trecutú odata pe langa mine, si nu m'ai cunoscatu, dar nici eu nu te-am recunoscutu. Aveai in mana cununi de flori, si ai intratu in cimiteriulu care erá in apropiarea nós-tra. Curiosá, câ unde duci acele cununi frumóse, te-am urmaritu cu ochii, si candu am vediu, câ le asiedi cu pietate pe mormentulu preotului Albanu, am tresaritu, m'am cutremuratu, câ-ci atunci am sciutu, atunci te-am recunoscutu, câ esti — Iuliu.

„La revederea acést'a, atátu de neasceptata, petrundiatória si trista, eram sê ametiescu, sê cadu; dar camerier'a, care erá langa mine, me prinse in bratie, si ca lesfnata me duse a casa.

„Candu am revenitu la firi, si mi-am adusu a minte de revederea acést'a, am inceputu a suspiná. a lacrimá si-a plange dorerosu.

„Te-am vediu tristú, cu capulu plecatu la pamentu, te-am vediu plesiugu si gârbovitu de suferintiele multe prin cari ai trecutú, te-am vediu nefericitu, — si eu, aflandu acum, sciindu acum bine, câ cine ti-a sausatú

suferintiele aceste, sciindu bine, câ prin mine ai devenitu la nefericirea acést'a, — eu am inceputu a lacrimá si mai amaru, a plange si mai desperatu.

„Dar déca m'ai fi vediu, déca m'ai fi recunoscutu, candu ne intelniramu langa cimiteriu, séu déca m'ai vedé acuma, si mi-ai vedé faci'a mea vestedíta si palida, trupulu meu frantu si uscatu, si mi-ai mai vedé si dorerea care se esprima din tóta fiinti'a mea, asemenea te-ai cutremurá si ai díce :

„— Ddieu nu a lasatu-o nepedepsita !

„Da, Ddieu a pedepsitu aspru pe copil'a usióra de minte, pe copil'a incrediuta, pe copil'a capriciosá si desmerdata, care prin frumseti'a ei nedémna a aflatu o placere sê castige tóte animile juniloru, si-apoi sê le framente si tortureze, si in urma sê le amagésca, si astfeliu sê le franga si nimicésca!... Da, Ddieu a pedepsitu amaru pe femeí'a, care, pentru câ erá frumósá, gratiósá si rapitória, doriá si cercá o viétia extravaganta si escentrica, vêná adorare si triumfu, se incantá numai de lucruri aventuróse si romantice, se delectá numai atunci, déca potea sê orbésca si amagésca lumea tóta, si care, prin infidelitatea si perfidí'a sa, a rui-natu si nimicitu si fericirea barbatului seu!...

„Da, Ddieu m'a pedepsitu pentru tóte, câci la betranetie, in suferintie, candu ar trebuí sê afli mangaiare in ingrigirea si iubirea barbatului si-a copíloru, — adi parasita de tóta lumea, suferu amaru pentru pecatele mele; adi zacu in patulu doreriloru, fara ca Ddieu sê se indure sê-mi ciunte dílele!...

„Adi mi-am mai astrinsu tóte poterile, ca sê-ti scriu aceste síre, si sê te rogu: iérta-me pentru cele ce ai suferitu pentru mine, iérta-me, voiú morí mai usioru!...

„Am asiediatu epistol'a acést'a pe o cununa, si-am lasatu sê ti-o puna pe mormentulu parintiloru, unde scieam câ mergi, si unde scieam câ o vei aflá.

„Te mai rogu inca odata, te conjuru: iérta-me !

Ana.“

Epistol'a acést'a am cetitu-o intreruptu de suspine, intreruptu de lacrime, si candu am gatatu-o, suspinele si lacrimele mele par' câ ultimele se stracurasera din peptulu si ochii mei, si eu, caruia fantasi'a mi-erá acum stinsa, si nu mi mai poteam infacisiá acum pe Ana nici ca angeru fericitoriu, dar nici ca demonu nimicitoriu, si-a cui anima nu-mi mai erá acum nici flacari topitórie, nici carbuni ardietori, ca sê mai simtu si suferu amorulu fericitu séu nefer-

ricitu alu Anei, ci anim'a-mi erá acum ca cenusi'a care acusi are sê se prefaca in pamentu, — eu, compatimandu acum pe An'a, pentru sôrtea vitrêga, care a batutu-o si pe dins'a, am murmuratu usfându:

— Da, eu o iertu!... De ce sê nu o iertu, câ-ci eu: *nu o mai iubescu!*

x.

Fericirea.

Am iubitu cu pasiune órba si nebuna, si-acum sum — nefericitu.

Ana a iubitu cu usioritate capriciósá, cu usioritate de fluturu, si-a fostu — nefericita.

Emiliu a iubitu cu intriga si siarlatenaríá, si-a devenitu — nefericitu.

Noi toti trei amu iubitu, dar nici unulu n'amu fostu fericitu, câ-ci nici unulu n'amu aflatu calea drépta care conduce la fericire in amoru.

Déca asiu mai fi nascutu odata p'acestu pamentu, si-asiu voi sê cercu fericirea in amoru, atunci nu asiu mai iubí numai idealulu raptoriu, precum am iubitu, ci asiu iubí: anim'a iubitória; atunci nu asiu iubí cu usioretate ca Ana, ci asiu iubí cu anima; si-atunci nu asiu mai iubí nici cu intriga ca Emiliu, ci sinceru!... Eu asiu iubí sinceru cu anim'a iubitória, si asiu aflá fericirea in amoru.

Dar' sê finescu, câ-ci éca, in armariu abié mai am 80 fl. si — pistolulu, si-asié dar mai am si numai — dóue luni de viétia.

Déca ceriulu nu se va indurá de sufletulu meu, atunci, oh Dómné, eu insu-mi voiu trebúf sê-mi ciuntu viéti'a!...

Dar, par câ ceriulu se va indurá, câ ci eu pe toti i-am iertatu, câ-ci toti m'au iertatu si pe mine, m'au iertatu chiar si umbrele iubitoru mei parinti si-a scumpului meu unchiu!..

Da, ni-au iertatu, pentru-câ eu — nu o mai iubescu!

*

Si intr'adeveru, ^{*}dinsulu a avutu dreptu, ^{*}ceriulu s'a induratu de elu, câ-ci inca nu s'au implinitu acele dóue luni, si sufletulu seu a sboratu in man'a Domnului!

Mihaiu Cirlea.

Despartirea recrutului.

Sufia ventulu pe otaru,

Ce plangi maica-asié amaru?

— Cum n'oiu plange nencetatu,

Candu audu câ esti luat
De catana la 'imperatu? !
— Maica, maiculiti'a mea,
Nu-mi mai plange sôrtea rea;
Eu me ducu, si-acum te lasu
Cu doru mare si necasu,
Eu me ducu in alte tieri,
Unde nu sunt primaveri,
Ci totu frigu si érna grea:
Dar sê sclí, maicuti'a mea,
Câ la sinu-ti celu de flori
Voiu gandi a-dese-ori!

Sufia ventulu printre spini,
Mandr'a mea de ce suspini?
— Bade, animuti'a mea,
Óre cum nu m'ar doré,
Câ adi-mane, séu poi-mane,
Tu te duci in tieri straine,
Eu remanu plangéndu cu doru
Dupa scumpulu teu amoru!
— Mandra, angerasiulu meu,
Crede-me pe Domnedieu,
De si mergu in tieri straine,
Nu te voiu uitá pe tine,
Si trei ani curendu voru trece,
Ér la tine m'oiu petrece,
Si iubindu-ne 'mpréuna,
Cumperá-ti-oiu o cununa,
Si pantlica de unu cotu,
Si vomu merge la preotu,
Si-omu ingenunchiá noi doi,
Sê dea darulu peste noi,
Si 'ntorná ne-omu ér a casa:
Eu barbatu, si tu — mirésa!

Ionu Tripa.

Micu atlasu geograficu.*)

Form'a pamentului.

Geograff'a este descrierea pamentului. Pamentulu este rotundu; si ceea-ce ni dovedesce acést'a, este, câ d'a supra mârilor, siesuriloru séu apelu mari, nu potemu vedé, decátu inal-tímele edificielu, muntiloru séu bateluriloru fórte departate; éta pentru ce vederea nóstra este limitasa din tóte partile pe pamentu; acés-t'a limite forméza unu cercu mare in giurulu nostru si se numesce orisontu.

Muntii nu oprescu pamentulu de a fi ro-

*) Recomandámu acestu scurtu tratatu deosebítei atentiuini a profesoriteloru nóstre. Red.

tundu, câ-ci ei nu sunt nimicu in comparatiune cu grosimea lui. Pamentulu are 40.000 chilometrii in pregiuru, si aprópe 13,00 chilom. in grosime, de timpu ce muntii nu au decâtu 8—9 chilom. inaltíme.

Cestiunariu. Ce este geografí'a? Care este form'a pamentului? Ce se chiama orizontu? In ce felu ni dovedesce orizontulu form'a pamentului? Pentru ce muntii nu alteréza form'a globului? Care este intinderea pamentului?

Miscarea pamentului, — diu'a, — nóptea, — anulu si lunile.

Pamentulu are dóue miscâri.

1. Rotatiunea séu miscarea in giurulu *asei* sale de la apusu spre resaritu in 24 óre, ceea ce forméza diu'a si nóptea.

Asa numimu o linia drépta, ce trece de la unu polu pana la celalaltu, prin centrulu pamentului, in giurulu careia se invêrtesce pamentulu; éra cele dóue extremitâti ale *asei* se numescu poli, din cari celu de la Nordu: arcticu, si celu de la Sudu, antarcticu.

2. Revolutiunea séu miscarea lui in giurulu sórelui, care se face in cursu de 365 de díle, 5 óre, 48 minute si 48 secunde, adeca in unu anu.

Éta dara modulu prin care obtienemu diu'a, nóptea si anulu.

Lun'a se invêrtesce in giurulu pamentului in timpu de o luna, si-si face revolutiunea in giurulu pamentului in timpu de unu anu.

Cestiunariu. Ce causéza diu'a si nóptea? In câtu timpu se invertesce pamentulu in giurulu *asei* sale? In câtu timpu se invêrtesce in giurulu sórelui? In câtu timpu lun'a se invêrtesce in giurulu pamentului? De câte ori se invêrtesce ea in giurulu pamentului in unu anu?

Punctele cardinale.

Partea orizontului, de unde pare a resari sórele, se chiama: Estu, Oriente séu resaritu; aceea unde pare a apune: apusu, vestu séu occidentu; Sudu séu média-di, se díce partea aceea a orizontului, unde vedemu sórele la prandiu; — Nordu, média-nópte séu Septentrionu este opusulu sudului.

Aceste sunt cele 4 puncte cardinale. Sunt apoi si patru puncte colaturali:

Nordu-Estu, intre Nordu si Estu;

Nordu-Vestu, intre Nordu si Vestu; Sudu-

Estu, intre Sudu si Estu;

Sudu-Vestu, intre Sudu si Vestu.

Punctele cardinale si cele colaturale forméza ceea ce se numesce Ros'a venturiloru.

Cestiunariu. Cari sunt cele 4 puncte cardinale? Spre care puncte a ceriului sunt plasate? Cari sunt cele 4 puncte colaturale? Ce se chiama ros'a venturiloru?

Asa, poli, equatoru.

Lini'a imaginaria, pe care pamentulu, si-face miscarea in giurulu seu, si care se póte compará cu ossi'a unei róte, se chiama *asa*. — Cele dóue extremitâti ale *asei*, se dícu: poli; unulu polulu nordicu, éra altulu polulu sudicu.

Equatoru séu linia equinoctiala se numesce unu cercu mare, care stâ in distantia egala de la cei doi poli, si care imparte pamentulu in dóue semigloburi séu emisfere. — Acestu cercu este in partea cea mai caldurósa a pamentului, câ-ci in partea acést'a si-arunca sórele radiele sale directu.

Din ce se departéza cine va d'acésta regiune, si se apropia de polulu nordicu, din ce se face mai frigu.

Cestiunariu. Ce este *asa*? polii? Equatoru? Ce se numesce emisfera? Unde este mai caldu? Unde mai frigu?

Termeni geografici.

Pe pamentu sunt uscatu si ape. Cele mai mari spaciuri de pamentu sunt continentele.

Insule sunt nescari pamenturi mai mici incungiurate de tóte partile cu apa. Mai multe insule insírate unele langa altele forméza o grupa de insule. Candu numerulu insuleloru este mare, acésta reuniune se numesce Archipelagu.

Peninsula se numesce o parte din uscatu, incungiurata de trei parti cu apa, éra cu a patr'a e impreunata de unu continentu, séu este unu pamentu incungiuratu mai de tóte partile cu apa.

Istmu este unu spatiu micu, ce impreuna dóue.

Costele sunt marginele continenteloru si ale insuleloru.

Promontoriile, Capurile sunt nescari limbi de pamentu séu uscatu, cari intra in mare ascutiendu-se.

Cea mai mare parte de apa respandita pe globulu terestru séu pamentescu, forméza ceea ce numimu mare.

Oceanuri sunt cele mai mari spaciuri de mare.

(Va urmá.)

Adelina Olteanu.

Pricolicii.

II.

La Grecii vechi.

Mitologi'a Greciei inca din timpurile mai vechie face pomenire de stramutări in lupu.

Cea mai vechia stramutare in lupu e a lui Lykaon regele din Arcadia (intre Elis si Achaia) pe carele Zeus (Jupiter) l'a stramutatu in lupu,* pentru că elu ca unui oște i-a pusu carne de omu pe mēsa, ca sē-lu probeze dēca e dieu?

Agriopas dīce despre Demoenetu din Parrhasia, cā mancandu din o jertfa de copilu data in onōrea lui Zeus Lycaeus, s'a prefacutu in lupu, si numai dupa 10 ani si-a recapatatu form'a de omu.

Zeus, Apollo si Pan, in Arcadia erau dieitāti naturale, si ei aveau conumele de Lykaios (de lupu)**) si pe muntele Lycaeus (intre Arcadia si Laconica) lui Zeus si Pan li se sacrificau copii nevinovati, chiar si in timpul istoricu. Si aceia, carii credeau cā sunt stramutati in lupi, sēu cani, nu puteau scapā de mani'a dieiloru, decātu prin sacrifice de placere, si pentru acēsta sacrificau prunci.

Tradițiunea despre Lykaon e din cultulu lui Zeus Lykaios, si lui Lykaon i se atribue introducerea acestui cultu, adeca a sacrificiului de prunci, pentru ce mitulu lasā pe insu-si fundatoriulu a fi stramutatu in lupu, ca sē-lu arete cu anima rea, si de esemplu grozavu.***)

Poporulu credea, cā celu ce gusta din sacrificiu, se preface pe 9 ani in lupu, si timpul acest'a se numiā Lykabas. †)

Idei de aceste se afla deosebi la Pelasgii din Ar-

*) Ovidiu in Meth. Lib. I. v. 233 descrie:

„De la sine si-culege turbarea in gura, si cu pof-ta indatinata de a ucide petrunde in turme, si acuma de sange se imbuiba, vestmintele i-se prefacu in pēru, si manile in labe „lupu e acuma, ci pastrēza inca urma de forma de mai nainte, capierea e totu acea.“

**) Danaos in cērt'a sa cu Gebanor pentru Argos a redicatu templu lui Apollo Lycius, si de atunci pe banii din Argos s'a pusu capulu lupului. (Gesner Numismatica popor. graec. 12, 8.) Delfienii au radicatu aprōpe de altariulu mare a lui Apollo unu lupu de arama. (Pausanias X. 14. Die Symbolik und Mythologie der Natur. I. B. Friedreich p. 406.) Dieulu liceiu alteum e Typhon, poterea rea. (R. Suchier Meth. 1. p. 17.)

**) Dr. T. Mundt: Die Götterwelt der alten Völker p. 205. dice: Zeus Lykaios e dietatea resbunării, ce pedepsese, pentru acēsta a pedepsitu si pe Lykaon; e poterea ce creēza lupii si i si imblandiesce (p. 409.) Apollo Lykaios e ucigatoriulu de lupi. In materi'a acēsta, inca: „Aelteste Spuren der Wolfswuth in der griechischen Mythologie I B. d. p. 1795. Über die Wehrwölfe und Thierverwandlungen. Dr. R. Leubucher, Berlin, 1850. p. 2—3.

†) Acī s'ar intielege servii dieului adeca preotii, cari stā 9 ani in servitiu, dupa cum se crede sub nume de lupi, ca servii lui Poseidon sub nume de tauri.

R. Suchier. Ovidi. Meth. Lib. 1 v. 239.

cadi'a, poporu pastoriu si venatoriu, carele a fostu susceptibilu de o astfelu de idea, fiindu cā lupii nepaciuiu turmele lor.

At. M. Marienescu.

Amoru si dincolo de mormentu.

— Novela. —

De Ponson du Terrail.

(Urmare.)

Inse si ca mōrta inca i parū mai frumōsa decātu ori ce fīntia din lume. Ce farmecu distinsu esprimara buzele-i palide la surisulu abié observabilu alu ei! Chiar atāt'a se deosebiā acel'a de surisulu portretului, pe cātu se deosebesce viēti'a de mōrte.

— M'ai chiamatu, si ēca am si venitu! — dīse ea incetinelu.

— O! ti-multiamescu . . . Incepeam a me teme, cā m'ai uitatu! Cātu e de frumosu de la tine, cā ai venitu! — response Ralph ai carui ochi inflacarati erau fīcsati pe trasurile damei.

— Eu sē te uitu pe tine?! pe acel'a pentru care sum condamnata!? — suspinā Fulmen.

— Esti condamnata? Nu se pōte! — dīse Ralph — Ddieu e bunu!

— Si totu-si e asié! — response Fulmen. — Da, Ddieu e bunu, dara e si dreptu. Eu am moritu in necredintia, — am releptatu consolatiunea religiunii; — singuru la tine mi-erā cugetulu si m'am rescolatu in contra poterii, care apoi me impinse in mormentu!

Asié a vorbitu de incetu, incātu abié s'a potutu audī. Apoi continuā mai tarisioru: — Dara Ddieu e bunu si nici mie nu mi-a denegatu indurarea sa! Dēca m'ar iubi unu june si din colo de mormentu . . .

— Dar eu te iubescu! — dīse vicomtele.

Pe buzele Fulmenei se lasā unu surisu doiosu.

— Da, tu me iubesci, — dīse ea, — si totu-si te vaieti, dēca mi-atingu man'a de tine, — cum ai facutu si in nōptea trecuta, — si voiesci a scapā de mine! Mōrtea totu-de-una e rece.

— Intinde-mi man'a ta, si vei vedé dēca me mai infioru sēu ba? — dīse Ralph, si de si se cutremurā candu apucā man'a cea rece ca ghiati'a, totu-si o tienū strinsu intru a sa, si prindiendu-o cu fierbintiēla, siopti:

— Eu te iubescu, Fulmen, te iubescu nespusu de multu!

Nu erā privire pamentēsa aceea cu care ea cautā la faci'a junelui, — care acusi ardea cu fierbintiēla, acusi ingalbiniā de frica . . . Acēsta erā o privire care cercā a cetī in profunditatea animei junelui! . . .

— Bietulu meu amicu! — dīse ea, — eu credu cā tu me iubesci, — dara iubirea celui viu pentru celu mortu e inutila si imposibila, — si ca iubirea ta sē-mi pōta deschide pōrt'a ceriului, aceea trebue sē fīa asié de profunda, sincera si ferbinte, incātu tu sē fīi gata a te despartī de viēti'a pamentēsa, si sē cugeti cu totu foculu la mormentulu, care va inchide in sine trupulu teu pamentescu. Oh! si tu Ralph esti inca june, si viēti'a se arēta pentru tine atātu de frumōsa, atātu de dulce! . . .

— Ba, ba! — dīse junele aplecandu-si capulu

cu cerbicia inderetru, — fara de tine viéti'a pentru mine e mórte, pe candu cu tine si mórtea a viéti'a!

— Pazește-te a vorbi asié! — Ddiu pôte sê-ti implinésca inca ceea ce dici!...

— Si déca o va implini, eu i voi fi detoriu cu multiamita eterna! — strigà elu entusiasmatu. A-ti fi tfe sociu in ceriu, si a gustá impreuna cu tine eternitatea, ôre nu ar fi pentru mine bucuri'a cea mai mare si viéti'a adevérata?...

— Inca odata, Ralph, cugeta-te bine, — câ-ci atunci ar trebui sê mori!...

— Chiar aceea dorescu; mórte oftezu si eu! — dîse Junele.

— Tu esti fidantiatul surorii mele.

— Oh, eu o urescu! — respunse Ralph.

— Si pentru ce?

— Pentru câ ea traiesce, ér tu ai moritu! De ce se bucura ea de viéti'a, de lumin'a sórelui, de odorulu floriloru si de umbr'a recorósa a paduriloru? Este ea ôre mai frumósa, mai buna si mai casta, decâtu cum ai fostu tu?

Pe fruntea ei se coborì unu noru, si trasurile ei se intunecara.

— Tu esti crudelu si injustu! — dîse ea. — Pentru câ soru-mea nu e de vina, câ eu am moritu!...

— Sum convinsu despre acést'a! — respunse vicomtele, — dara eu nici odata nu o voi luá pe dins'a de socia... Me joru! Eu numai tfe ti-voiu fi barbatu, si déca acést'a nu o potu dobandi altu-cum decâtu prin mórte, Ddiu mi-o desemne acést'a, si eu sum gata a mori.

Fulmen si-lasà man'a in diosu, si apoi éra-si si-o redicà cu rapediune.

— Tu ti-ai perdutu ratiunea! — dîse ea. Mai bine sê nu ajungu nici odata in ceriu, decâtu ca resumperarea mea sê se faca cu unu asié pretiu.

Si dicéndu aceste se retrase in câtu-va de langa elu.

— Remani cu Ddiu, Ralph! — dîse ea. Ffi sociulu Erminei si te róga pentru mine!

Junele sarì in susu, grabì dupa ea, si cadìu in genunchi inaintea ei.

— Fulmen! — dîse in unu tonu rogatoriu, — indurare! gratia! Nu me parasì! Eu te iubescu!

— A me iubì pe mine e totu atât'a câtu a morì! — dîse ea cu o facia aspra.

— Ba, ba!... E atât'a câtu fericire, mantuire si salute! — dîse Ralph, si lacremi fierbinti i inundara faci'a. Voiá a imbracisá genunchii ei, dara acést'a se retrase cu incetulu si aruncá o privire nespusa spre tinerulu ce stá in genunchi.

— Si sê fia adevératu, câ tu me iubesci? — întrebà ea cu solemnitate.

— Da, si voiescu sê moriu, numai ca sê potu fi pentru totu-de-una cu tine!

— Si déca ar depinde numai de la mine, casê-ti ieu viéti'a in momentul acést'a?

— Oh, atunci nú-mi vei denegá fericirea acést'a! — dîse Junele cautandu la ea cu o privire langedietória si rogatória.

Fulmen se parea a siovaí. In urma aretà cu degetulu la unu scrinasiu cap'-d'opera.

— In scriniulu acel'a vei aflá o sticla, — dîse in unu tonu solemn. In aceea este o licuiditate negría.

Dara baga bine de séma... numai déca me voi fi departatu eu de aici...

— Si acésta beutura? — întrebà Ralph.

— E mórtea! — respunse Fulmen.

— Asié dara salutea! — dîse Ralph alteratu, si in estasulu seu sarindu din patu, grabì catra sicriiniu.

Fulmen lu-amenintiá admoniandu-lu sê nu se atinga de cuprinsulu sicriiniului.

— Inca nu! — dîse ea, — mai târziu! La mie-diulu noptii. Pana atunci vei avé timpu sê te cugeti!...

In momentul acést'a luminele se stinsera, si Ralph éra-si érá in intunecime perfecta; i se parù inse ca si cum ar fi vediutu o figura alba apropiandu-se de usi'a misteriósa si disparendu prin aceea.

Ralph nu potù domni mai multu a supra sa. Déca ar fi mai avutu dinsulu câtu de pucina ratiune sanetósa, s'ar fi potutu indoí, câ ôre fostu-a realizate tóte acele ce a vediutu si peste cari a trecutu? Inse elu credea tare, câ Fulmen a venitu ca sê-i pretinda tienera juramentului si sê-i aduca a minte promisiunea dinsului. Singura cugetarea lui érá ca sê se insotiésca cu dins'a, care lu-turburá cu atât'a pasiune... Si din colo de mormentu inca trebuie sê fia o lume, in care dóue animi iubitorie traindu un'a alteia si un'a pentru alt'a, sê gaste desfetárele eternitáti. Infatisiarea Fulmenei comprobá de deplinu acésta lui Ralph.

Cu mana tremuranda se intinse dupa o lumina, si aprîndiendu-o grabì la sicriiniu... Lu-deschise si luandu sticla cu fluiditatea cea négra, dupa pucina esitatiune o desiértà pana in fundu.

— Fulmen... Ascépta-me!... Eu te iubescu! — sioptì elu.

Pe dinsulu lu-cuprinse cu putere unu simtimentu caracteristicu. Pieptulu i se reci, capulu inferbentatu i se ingreunà. I se parea ca si cum s'ar surupá. Picioarele incepura a-i slabi; — se trase la patu si abié se aruncá in acel'a, indata si-perdù consciinti'a.

Candu, desceptandu-se, si-deschise ochii, érá dîua luminósa, si radiele solari se resfrangeau pe arabescurile covóreloru mauresé. Inaintea dinsului siedea o figura cu ochi negri si facia de trandafir, cu buze rosle-cirsie, cu unu peru negru ca carbonele. Erá Fulmen din portretu, — iubit'a sa din balu.

Ralph nu se surprinse de locu. Liniscitu si-delectá privirea pe acésta facia, a carei surisu delicatu si dulce i implù sufletulu cu unu simtimentu cerescu. Nu se potea miscá, nici vorbi, inse si déca ar fi potutu, nu ar' fi vorbitu, — pentru câ lu-cuprinse o langedime asié de dulce ca si candu s'ar fi odihnitu pe nori...

Si dinsulu trebuia sê fia in ceriu, de si priviá tapetele mauresé si tablourile spanióle a odaiei sale.

Dóra nici nu cugetá, câ unde pôte fi? Intu adevéru érá o desfetare supra-pamentésca, de a vedé pe Fulmen fara de paliditate si fara de tristétia si chiaru in asié facia cumu si-o au inchipuitu in amorulu seu ferbinte, cu privire delicata si stralucita si pe buze cu surisu copilarescu.

(Finea va urmá.)

N. F. Negrutiu.

S A E O N U

Articoli de picantería.

(Femeile, florile si stelele, — insoratiunea dupa moda, — in locu de cupóne scrisori de amoru, — ochilarii comitelui Orloff, — unu Samsonu modernu, — pentru ce iubiá o dama pe barbati !)

Femei, fiori si stele!

Ce sunt stelele, ce sunt florile, ce sunt femeile?

Stelele sunt sarutârile pline de focu ce nóptea dá ceriului; florile sunt imbratisârile pline de odoru ce diu'a dá pamentului.

Si femeile?

Femeile sunt si un'a si alt'a: florile pamentului, stelele ceriului!

* * *

— Insóra-te!

— Voiescu a remané flacáu.

— Asiu fi avutu cu tóte aceste o buna parthia pentru dta.

— Sê me ferésca Domnedieu!

— Póte câ ti-ar placé.... Este atátu de dulce...

— Flécuri!

— Cinci-spre-diece ani!

— Atátu mai reu!

— Féta de spiritu.

— Flecaria.

— Intielépta.

— Grimasa.

— Si frumósa.

— Altu necasu.

— Unu nume mare.

— Vanitate.

— Anima frageda.

— Gelosía.

— Talente.

— Pré multe pentru ca sê me faca sê turbezu.

— Si peste tóte aceste 20,000 de galbeni.

— Me 'nsoru!

* * *

Capulu unei bance din Berlinu avea reulu obicei de a lasá bancnotele primite, díle intregi pe biroulu seu.

De-odata incepù a-i perí cupónele de pe biurou, fara ca prin cele mai incordate cercetâri sê se póta aflá cine le-au luat? Intr'o dí era pusese o suma insemnata pe biurou, si fiindu silitu a parasí odai'a pentru unu momentu, la reintornarea sa gasí era-si lips'a de câte-va cupóne.

Atunci furiosu declarà impiegariloru sei, cá déca nu voru sê fia suspecti, apoi sê se supuna imediatu cu totii unei visitatiuni.

La cei d'antâiu nu se gasí nimic'a; candu inse se apropiá de alu treilea, observá, cá acest'a ingalbeni si slabi intru atát'a, in cátu trebui sê se apropie de unu scaunu, ca sê nu cada.

Atunci totu prepusulu cadíu a supra lui, inse visitatiunea nu aretà nimicu.

Capulu voiá sê tréca degiá la alu patru-lea domnu, candu inse si-aduse a minte cá a-dese-ori se

afla la jiletca câte unu busunariu secretu, si in adeveru aflá chiar la acestu domnu unu asemenea busunariu, si intr'insulu o chartia pe care o deschise, dara de odata devenindu palidu ca unu mortu, lesíná sermanulu principalu.

In chartia nu erau cupónele, ci chart'ia erá o scrisóre de amoru adresata de catra femeí'a sa tinerului impiegatu.

Germanulu cautandu pe furulu baniloru, gasí pe acel'a alu unui lucru multu mai preciosu!...

* * *

Comitele Orloff, noulu ambasadoru alu Russiei in Franci'a, pórtá ochilari. De una-dí merse sê véda pe presiedintele Republicei unde si-uitá ochilarii. Dlu Thiers care este chiar probitatea personificata, dete ordinu de a tramite pe data comitelui ochilarii.

Ochilarii fura pusi intr'unu plicu sigilatu cu sigiliulu Republicei franceze, si pe data unu gendarmu calare plecá cu pliculu ca fulgerulu, creiendu cá duce o depesia de statu.

Mare fu spaim'a personalului ambasadei Russiei candu, in lips'a ambasadorului, deschise pliculu.

Unu functiunariu mai... intieleptu si-dete parereá, cá ochilarii „insemnau“ si prin „urmare esprima ceva.“ Acésta opiniune parendu-se naturala in diplomatia, se pusera de telegrafara la St. Petersburg de pesi'a urmatória:

„Presiedintele Republicei a tramisu ochilari misteriosi. Ambasadorulu absinte. Ce facemu?“

Li se respunse de la St. Petersburg:

„Tramiteti ochilarii.“

Din fericire in momentulu acest'a comitele sosi, era ochilarii cari erau cátu p'aci s'apuce calea St. Petersburgului, apucara calea nasului ambasadorului.

* * *

Francesulu glumesce si la ór'a mortii.

In resbelulu dintre prussieni si francesi, unu detasiamentu de eclerori francesi cadíu intr'o cursa prussiana.

Vediendu-se incungiurati de unu numeru indoitu de mare, incepura a-si luá adio unii de la altii si a se jurá sê móra pana la unulu aperandu-se.

Intre ei erá si unu soldatu meruntu si slabanogu, numitu Samsonu.

— Ce ne spariámu noi de câte-va sute de prussieni? — díse unulu din camaradii sei ridiendu, — candu avemu intre noi pe Samsonu, care este in stare sê prapadésca sute de mí!

— Ai dreptate, — respunse Samsonu, — inse ca sê isbutescu mai siguru in nimicirea acestoru Filisteni, ar trebui sê-mi imprumuti falc'a dtale!

* * *

Christina, regin'a Svetiei, fugea de societatea femeiloru.

— Iubescu pe barbati, — dícea ea, — nu pentru cá sunt barbati, ci pentru cá nu sunt femei.

Comitetulu filialu din Blasiu alu reuniunii femeiloru romane din Brasiovu.

Dle redactoru!

In 27 ian. c. n. comitetulu filialu din Blasiu alu Reuniunii femeiloru romane din Brasiovu a arangiatu unu balu in folosulu scólei de fetitie din opidulu Blasiu, cu care ocaziune in presér'a balului s'au adunatu 162 fl. v. a. Ca comitetulu sê-si arete multiamit'a sa cordiala, atátu catra acele pré respectable persóne cari au participatu la balu, câtu si catra acele pré gratiósse dómne si stimati domni, cari nu au participatu, te róga sê ai bunatate a publicá in pretiuitulu dtale diariu numele totoruru contribuitoiloru:

a) Din Blasiu :

Esc. S. Dr. Ioane Vancea, Metropolitulu Albeilulie, 100 fl.; dnii Dr. Nicolau Stoianu 2 fl., Stefanu Campeanu 1 fl.

b) Din Alba-Iulia :

D. Gregoriu Elekes prot., de la dsa 1 fl.; dnele: Ana Siandoru din Órd'a de diosu 5 fl., Elena Tordosianu in Alba-Iulia 1 fl., Cristiana Barbu 1 fl., Clara Popa 1 fl., Ana Totojanu 1 fl., dr'a Maria Cirlea Regina 1 fl., Maria Cirlea 1 fl., dd. Stefanu Borgovanu capitanu c. r. 2 fl., Ales. Comanescu presied. 1 fl., Ales. Velicanu subj. 1 fl.

c) Din Zlatn'a :

Prin dlu Ioane P. Laslo de la dsa 1 fl., Aronu Popu 1 fl., Georgiu Morariu 1 fl., Georgiu Dobrinu 1 fl.

d) Din Sabíiu :

Prin d. Nicolau Petru teologu, dd. Paulu Dunca cons. in pens. 2 fl., Iacobu Bologa cons. in pens. 1 fl., Elia Macelariu 2 fl., colon. Davidu baronu Ursu 2 fl., Ioane Hanea prot. si directore 1 fl., Ioane Popescu prot. si profesore 1 fl., Demetriu Racuciu advoc. 1 fl., Gregoriu Mateiu comerc. 2 fl.

e) Din Clusiu :

Prin d. Gabrielu Popu prot. de la dsa 1 fl., Gregoriu Chifa 1 fl., Nicolau Popu parocu in Fenesiu 1 fl., Lazaru Baldi propr. 1 fl., Leontinu Popu ases. 1 fl.

f) De la Mediasiu :

Prin d. Ioane Popescu prot., de la dsa 1 fl., Teodoru M. Bucsia propr. 1 fl., Ioane Popu advoc. 1 fl.

g) Din Rosia de pre Secasiu :

D. Nicolau Rusanu propr. 5 fl.

Asié cu ocaziunea balului s'au capetatu 310 fl. v. a. spelele facu 61 fl. v. a., va remané venitu curatu 249 fl. v. a.

Membra fondatória s'a facutu : dn'a Iudita Rusanu n. Fratila propr. 20 fl. v. a.

Membrele ordinarie din Blasiu :

O. D. Ana Grama 1 fl., Ana Dulogu n. Fekete Negrutiu 2 fl., Ana Fülepu 1 fl., Maria Ratiu 1 fl., Elena Campianu 1 fl., Anica Campianu 50 cr., Ana Siofanu 1 fl., Iuliana Strajanu 1 fl., Iuliana Grama 1 fl., Iuliana Puianu 1 fl., Maria Janza 1 fl., Ana Vlasa 2 fl., Eleonora Solomonu 1 fl., Amalia Moldovanu 1 fl., Elisa Gaibel 1 fl., Estera Popu 1 fl., Barbara Pamfilu 1 fl., Ana Stoica 1 fl., Ana Popu 1 fl., Daniel Maria 1 fl., Danielu Roza 1 fl., Ana Munteanu 1 fl., Pongratz Kati 1 fl., Fany Brestovsky 1 fl., Sofia Strajanu 1 fl., Maria Strajanu 50 cr., Iuliana Iclodianu 50 cr., Corvinu Zuzica 1 fl., Maria Popu 1 fl., Maria Marinu 1 fl., Maria Popa 1 fl., Maria Tipografu 1 fl., Sofia Drotloff 1 fl., Rosalia Sacaciu 1 fl., Tinca Botu 50 cr., Ana G. Grama 1 fl.,

Teresia Craciunu 1 fl., Iclodi Maria 50 cr., Ana Bratianu 50 cr., Luisa Janza 1 fl., Amalia Ratiu 1 fl., Iuliana Manfi 1 fl., Ana Domsia 1 fl., Ana Pepeleviciu 1 fl., Maria Sipotariu 1 fl., Ana Scurtu 1 fl., Maria Gyulai 1 fl., Berta Moscoviciu 1 fl., Ana Schiesl 1 fl., Maria Turcu 1 fl., Iuliana Gruitia 1 fl. 50 cr., Iuliana Iclodianu 50 cr., Corvinu Zuzica 1 fl., Maria Popu 1 fl., Maria Marinu 1 fl., Maria Popa 1 fl., Maria Tipografu 1 fl., Sofia Drotloff 1 fl., Rosalia Socaciu 1 fl., Tinc'a Botu 50 cr., Ana G. Grama 1 fl., Teresia Craciunu 1 fl., Maria Iclodianu 50 cr., Ana Brateanu 50 cr., Luisa Janza 1 fl., Amalia Ratiu 1 fl., Iuliana Manfi 1 fl., Ana Domsia 1 fl., Ana Pepeleviciu 1 fl., Maria Sipotariu 1 fl., Ana Scurtu 1 fl., Maria Gyulai 1 fl., Berta Moscoviciu 1 fl., Ana Schiesl 1 fl., Maria Turcu 1 fl., Iuliana Gruitia 1 fl., Elena Gruitia 50 cr., Rosalia Bugneru 1 fl., Dochia Toganu 50 cr., Rosa Roth 1 fl., Betti Blum 1 fl., Ana Vintila 1 fl., Iudita Benedek 1 fl., Iosefina Mendl 4 fl., Berta Sinberger 2 fl., Kovrig Kata 5 fl.

De la membrele ordinarie, si un'a fondatória cari au contribuitu pro 1872 sum'a 87 fl., alaturanduse la sum'a de 310 fl. face sum'a 397 fl.; scotiendu spelele de 61 fl. remane unu venitu curatu de 336 fl. cari se tramitu fondului reuniunii femeiloru din Brasiovu, prin care se aduce multiamita publica.

Blasiu, 13 martiu 1872.

Presiedenta :

Maria Popa.

Cassarésa :

Maria Tipografu.

CE E NOU?

*(*Dómna Romaniei*), suferindu inca de febra intermitenta, la consiliulu medicului curtii, dlu I. Theodori, a plecatu la caletoria prin Itali'a, unde va petrece timpu de siese septemani intr'o clima mai temperata. Caletori'a acésta se face in celu mai strictu incognito d'a dreptulu la Roma, prin Viena, Semering, Triest, Florenti'a, si Dómn'a e insocita numai de dam'a de onóre dn'a Zulina Sturza, si de maresialulu curtii, dlu Georgiu C. Filipescu.

*(*Societatea Lazaru*.) Invetiatorii romani din „tiér'a Óltului“ voru tiené o adunare in sambet'a lui Lazaru la satulu Avrigu, unde se afla ingropatu nemoritoriulu Lazaru. Adunarea se va incepe cu unu parastasu marelui dascalu, dlu Ionu Dima Petrascu va tiené unu cuventu funebru, apoi se va constitui intr'o reuniune invetiatorésca cu numele „Societatea Lazaru.“

*(*Cantecu in diet'a Ungariei*.) In un'a din siedintiele din urma a camerei represintantiloru Ungariei deputatulu Maximoviciu — la pertractarea petitiunii din Neoplanta — díse, cá in „Canteculu lui Mileticiu“ nu se afla nimica insultatoriu pentru magiarismu, si-apoi cetì totu canteculu in traductiune unгурésca. „Séu dóra melodí'a e insultatória? — continuà dinsulu, — dar ca sê potu combate acést'a, ar trebui sê vi-o cantu!“ La asta apoi cine-va strigá: „S'audímu!“ Presiedintele se spariá, cá acusi se va si cantá in camera, deci díse cu tóta seriositatea: „Rogu pe oratorulu, sê considere demnitatea locului, cá-ci si umorulu are marginile sale, si ar fi unu ce neaudítu, cá cine-va sê cante in sal'a corpului legislativu!“ Maximoviciu observá, cá dinsulu nici n'a voitú sê cante.

= (*Nou avocat romanu.*) Dlu Grigoriu Stetiu, adjunctu de conceptu la tabl'a regéscă din Pesta, a facutu in dillele trecute censura avocațială.

Literatura si arte.

** (*Dlu Ar. Densusianu*) publica in „Column'a lui Traianu“ unu pré interesantu articolu despre Iléna Cosindieana, si deduce cu multa verosimilitate, că acésta fiintia a poesiei nóstre poporale e din'a lunei.

** (*Dóue piese nóue*) s'au reprezentatu de curendu in teatrulu celu mare din Bucuresci, de trup'a condusa de dlu Pascaly. Un'a e „Dreptatea Domnésca“, drama in trei acte si 11 tablouri de dlu V. A. Urechia, — si cealalta: „O resbunare“, comedia de salonu intr'unu actu, de dlu G. Marianu.

** (*Stenografia romana*) A esitu de sub tipariu: „Stenografia romana, tablou, contienendu in scurtu tóte regulele si esemplele din scrisórea deplina séu corespondentia, aretandu scrisorile stenografice in limb'a romana“, de Eugeniu Sucevanu. Pretiulu 1 fl. Se afla de vendiare la autorulu, in Viena, III Matheusgasse nr. 9.

** (*Franciscu List.*) „regele-fortepianului“, a datu luni la 18 martiu unu concertu in sal'a cea mica a redutului din Pesta, in presinti'a unui publicu fórté numerosu; insu-si regele dimpreuna cu clironomulu, si cu archiduces'a, au asistat'a la acestu concertu.

** (*Dlu Andreiu Cosma*) a scosu de sub tipariu o gramatica romana teoretica si practica in limb'a unгурésca, compusa dupa metodulu lui Ahn si Ollendorf. Recomandámu acésta carte atentiunii dameloru nóstre din Ungaria. Se afla de vendiare la librariulu Ioanu Stein in Clusiu, si la autorulu in Zelau. Pretiulu 1 fl. 20 cr.

Din strainetate.

** (*Ultimulu Napoleonu,*) sub acestu titlu a aparutu de curendu o brosiura la Paris, in care despre ex-imperatés'a Eugeni'a gasimu urmatóriele síre: „Imperatés'a de multe ori dádea causa chiar si celoru mai loiali ómeni ai sei, d'a o criticá. Toti ni potemu aduce a minte de observatiunea archiducelui Constantinu. Imperatés'a Eugeni'a cu ocasiunea unei festivitáti date in onórea lui in Tuillerii lu-intrebá: „Care-ti mai place dintre damele mele de onóre?“ — „Dómna, respunse archiducele, inaintea dtale stá unu bazaru; mie numai un'a femeia mi-place, — a mea!“

= (*Statua lui Mazzini.*) La initiativ'a diuariului italianu „Riforma“, s'a constituitu unu comitetu spre a aredicá lui Mazzini o statua pe un'a din cele mai frumoase piatie ale Romei.

** (*La Berlinu*) pare că s'au impacatu cu francesii, séu celu pucinu cu scriitorii acestora. Pies'a „Fernande“ a lui Sardou s'a jocalu acolo de o suta de ori, — ér cea mai nóua piesa a lui Sardou „Rabagos“ fu cumperata de unu teatru berlinscu cu 10,000 fr.

Gâcitura de siacu

de Maria A. Scaiusianu.

nici	rea	pase-	fló-	po-	plan-	'mbra-	sua-
rió-	re	Eu	só-	g'a	v'a	de ar	sbici
sa :	a-	uite	té	te-	ti-	té	Ce-o
Se	r'a	Io-	crén-	a-	sa	i	Séu
tunci	ra-	nici	nu	siá	asiu	siór'a	po-
Se	sifu	cu	uitá.	Eu	tunci	tá!	Ce
di'a	pu	canu.	cand-	de	asiu	ar	tufi-
Vul-	uite	cea	te-	Candu	va	sóre,	ui-

Se póte deslegá dupa saritululu calului.

Deslegarea gâciturii de semne din nr. 8 :

De cumva dâci cu fala, câ esti din romanine,
Sé ti Romanu cu sufletu, Romanu neclatinatu !
Cu vorbe-amagitorie sé nu te 'nsiele nime,
Sé esi din ori-ce curse curatu si nepetatu.
Si ori si ce sé fia, in ori ce 'mpregiurare,
Candu toti s'ascundu cu frica, si altii nu remanu,
Candu mórtea te-amenintia, pericolulu e mai mare :
Dâ pieptu cu mfi de sute, remani si-atunci Ro-
manu !

I. Vulcanu.

Desiegare buna primiramu de la dómnele si domnisiórele : Alexandra Popoviciu n. Codreanu, Ana Marcoviciu n. Isacu, Valeria Bianu, Maria Trifanu n. Tobiasiu, Silvia si Iulia Moldovanu, Anastasia Leonescu; si de la dnii : Ionu Pallade, Ioanu T. Necsia, Demetriu M. Iosofu, Georgiu Damsia, T. V. Pacatianu.

Post'a Redactiunii.

O rogare. Dorere nu se póte implini, lipsindu dintr'ins'a nu numai ide'a, dar chiar si ritmulu

Nici odata, nici odata ! Cu aceste cuvinte se finesce fia-care strofa din poesii'a dtale. Aceste cuvinte intr'atát'a ni totu suna in interiorulu nostru, incatu relativu la publicare si noi ti-respundem : Nici odata, nici odata !

Suplementu : Romanulu : „De unde nu este rentórcere“, cól'a XI.

Proprietariu, redactoru respundiatoru si editoriu : IOSIFU VULCANU.

Cu tipariulu lui Alexandru Kocsi in Pest'a 1872. Piati'a Pesciloru, Nr. 9.